

Nr 1.

Ankom till Riksdagens kansli den 10 februari 1914 kl. 4 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § 3, 12, 19, 47, 48, 49, 52 och 56 punkterna i lagen om val till Riksdagen.

Närvarande: Herrar Edén, Branting, Clason, Hellberg, Bellinder, K. J. Ekman, Mannheim, von Geijer, Kjellén, Stadener, von Mentzer, Wavrinsky, Ericsson i Vallsta, Jansson i Djursåtra, Larsson i Säby, Nyström, Leander, Larsson från Västerås, Räf och Kropp.

Till konstitutionsutskottets handläggning hava båda kamrarna hänvisat en av Kungl. Maj:t till Riksdagen avlåten proposition nr 41, däri Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

om ändrad lydelse av 18 § 3, 12, 19, 47, 48, 49, 52 och 56 punkterna i lagen om val till Riksdagen.

Härigenom förordnas, att 18 § 3, 12, 19, 47, 48, 49, 52 och 56 punkterna i lagen om val till Riksdagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

3. Stockholms läns södra valkrets, innefattande Sotholms, Svartlösa, Öknebo, Färentuna och Sollentuna härad, Danderyds, Åkers och Värmdö skeppslag samt städerna Södertälje, Vaxholm och Djursholm;

12. Jönköpings läns västra valkrets, innefattande Tveta, Vista, Mo, Östbo och Västbo härad samt städerna Jönköping, Gränna, Huskvarna och Nässjö;

Bihang till riksdagens protokoll 1914. 5 saml. 1 häft. (Nr 1.)

19. Kristianstads läns nordvästra valkrets, innefattande Södra Åsbo, Bjäre, Norra Åsbo, Västra Göinge och Östra Göinge härad samt städerna Ängelholm och Hässleholm;

47. Hälsinglands norra valkrets, innefattande Ljusdals, Arbrå och Järvsö, Enångers, Bergsjö och Forsa samt Delsbo tingslag ävensom Hudiksvalls stad;

48. Medelpads valkrets, innefattande Medelpads västra domsagas, Njurunda, Sköns, Indals och Ljustorps tingslag samt Sundsvalls stad;

49. Ångermanlands södra valkrets, innefattande Säbro, Stigsjö, Viksjö, Hågdångers, Gudmundrå, Högsjö och Hemsö kommuner, Boteå, Sollefteå, Ramsele och Resele samt Fjällsjö tingslag ävensom Härnösands stad;

52. Jämtlands läns norra valkrets, innefattande Sunne, Ovikens, Hallens, Undersåkers, Offerdals, Lits och Rödöns samt Hammerdals tingslag;

56. Norrbottens läns norra valkrets, innefattande Råneå, Neder-Kalix, Över-Kalix, Gällivare lappmarks, Juckasjärvi lappmarks, Kare-suando lappmarks, Pajala, Korpilombolo, Över-Torneå och Neder-Torneå tingslag.

Till stöd för detta förslag har föredragande departementschefen i det till propositionen fogade utdrag av statsrådaprotokollet över justitiedepartementsärenden den 24 januari 1914 anfört följande:

»Då i 18 § av lagen om val till Riksdagen angivits, av vilka administrativa eller judiciella områden särskilda valkretsar för val till andra kammaren bestå, har uppräkningsen skett på sådant sätt, att man vid nya städers tillkomst ansett sig böra ändra lagen så, att de nya städerna bliva såsom beståndsdelar av vederbörande valkretsar nämnda jämte de härad eller andra dylika områden, till vilka de förut hört.

Vid ingången av innevarande år hava tre samhällen kommit i åtnjutande av stadsrättigheter, dock utan egen jurisdiktion, nämligen Djursholms köping enligt Kungl. Maj:ts resolution den 13 juni 1913, Nässjö municipalsamhälle (jämte vissa angränsande områden) enligt Kungl. Maj:ts resolution den 31 oktober 1913 och Hässleholms köping enligt Kungl. Maj:ts resolution den 19 december 1913.

Dessa städers områden hava intill årsskiftet hört, Djursholms till Danderyds skeppslag i Stockholms län, Nässjö till Tveta härad i Jönköpings län och Hässleholms till Västra Göinge härad i Kristianstads län; och ingår Danderyds skeppslag i Stockholms läns södra valkrets, Tveta härad i Jönköpings läns västra valkrets samt Västra Göinge härad i Kristianstads läns nordvästra valkrets.

Uppkomsten av nämnda tre städer lärer alltså påkalla ändringar i 3, 12 och 19 punkterna av 18 § vallagen. Av dessa punkter har den tolfte år 1911 undergått motsvarande förändring med anledning av köpingen Huskvarnas inträdande i stadsrättigheter.

Även till följd av ändringar beträffande tingslagen i några domsagor och förändrade benämningar å tingslag har avfattningen av vallagens ifrågavarande paragraf kommit att i vissa punkter icke överensstämma med vad för närvarande gäller. Jämväl i dessa hänseenden torde vara skäl att vidtaga rättelse.

Medelpads västra domsaga har till utgången av nästlidna år bestått av tre tingslag — Selångers, Tuna och Torps —, vilka i 48 punkten nämnas såsom ingående i Medelpads valkrets, men enligt Kungl. Maj:ts beslut den 22 juli 1910 och den 31 januari 1913 har nämnda domsaga vid senaste årsskiftet förenats till *ett* tingslag. Namnen å de äldre domskretsarna borde alltså i förevarande punkt ersättas med det sammanslagna tingslagets namn.

I 49 punkten, vilken avser Ångermanlands södra valkrets, ingå, enligt punktens nuvarande lydelse, Resele tingslag och Ramsele tingslag. Härmed åsyftas de två tingslag, som intill år 1913 bildat Ångermanlands västra domsaga. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 14 oktober 1910 och den 14 juli 1911 har emellertid tingslagsindelningen i denna domsaga från och med den 1 januari 1913 ändrats så, att domsagan numera består av två tingslag, benämnda det ena Ramsele och Resele tingslag och det andra Fjällsjö tingslag. Dessa nya tingslag torde i stället för de gamla böra upptagas bland valkretsens beståndsdelar.

Vidare lärer avfattningen av 52 punkten, avseende Jämtlands läns norra valkrets, böra jämkas med anledning därav, att Rödöns och Lits förut särskilda tingslag inom Jämtlands norra domsaga enligt Kungl. Maj:ts beslut den 31 juli 1908 och den 12 april 1912 förenats från och med den 1 september 1912 till *ett* tingslag under namn av Lits och Rödöns tingslag.

Enahanda jämkning torde böra ske beträffande 47 punkten, där bland de tingslag, som innefattas i Hälsinglands norra valkrets, Forsa tingslag och Bergsjö tingslag upptagas såsom skilda tingslag, ehuru de enligt Kungl. Maj:ts beslut den 7 september 1906 och den 22 februari 1907 från och med den 1 januari 1908 bilda *ett* tingslag: Bergsjö och Forsa tingslag.

Slutligen är att anmärka, att de i 56 punkten, som avser Norrbottens läns norra valkrets, använda benämningarna Neder-Torneå och Karl Gustafs tingslag jämte Haparanda stad samt Enontekis lappmarks

tingslag enligt Kungl. Maj:ts beslut den 8 mars och den 25 oktober 1907 ändrats till Neder-Torneå tingslag och Karesuando lappmarks tingslag.

Att de förändringar, som beröra sistnämnda två punkter, icke blivit iakttagna vid den år 1909 utfärdade vallagens avfattande, beror därpå, att förslag till lagen framlades av Kungl. Maj:t redan vid 1907 års riksdag och att lagen då villkorligt antogs i samband med att förslag till vissa ändringar i grundlagarna blev antaget såsom vilande.»

De i propositionen föreslagna ändringarna i lagen om val till Riksdagen hava, såsom föredragande departementschefen angivit, föranletts av de under de senaste åren vidtagna förändringarna i rikets administrativa och judiciella indelning.

Utskottet, som icke finner skäl till erinran mot de föreslagna ändringarna, hemställer

att ifrågakomna proposition måtte av Riksdagen bifallas.

Stockholm den 10 februari 1914.

På utskottets vägnar:

NILS EDÉN.